

«Арқалық қаласы әкімдігінің білім бөлімінің
А.Макаренко атындағы ЖББМ» КММ басшысы
Муханбетжанова Г.Р. _____
«29» тамыз 2024ж.

“Театр әлемі” үйірмесі

Бағыты- шығармашылық
Бағдарламаны іске асыру мерзімі-1 жыл
Бағдарлама түрі-модификацияланған
Деңгей-бастапқы
Білім алушылардың жасы: 11-17 жас

Жетекшісі: Ораз Айшат Рамазанқызы

2024 жыл

«Театр әлемі» театр үйірмесінің бағдарламасы мен тақырыптық жұмыс жоспары

Мақсаты:

- оқушылардың рухани дүниесін байыта отырып, эстетикалық, көркемдік, адамгершілік, азаматтық тәрбие беру;
- оқырмандық, көрермендік талғамды қалыптастыру;
- ауызша сөйлеу мәдениетін қалыптастыру;

Міндеті:

- әдебиетті өнер табиғатына сай оқи білуге, мән – мағынасын терең түсінуге мүмкіндік туғызу;
- көркем әдебиетті оқуға деген қызығушылығын ояту;
- жеке тұлғаның эмоциялық мәдениетін қалыптастыру;
- актерлік шеберлігін қалыптастыру, дамыту.

Жаңашылдығы:

- бағдарламада театрлық-ойын әрекетінің құралдары жүйеленген, балалар шығармашылығының түрлі жанрлары театрлық көрініске ену арқылы іске асуына негізделген.

Кіріспе

Оқушылардың тілі мен ойлау қабілетін қалай дамытуға болады? Сөздің сырын түсінуге қалай үйрету керек? Әлемді тануға, елгезектік пен қайырымдылық, біреудің қайғысына ортақтаса білу мен барлық тіршілік иесін жақсы көруге қалай үйрету керек?

Эмоционалдық ұялшақтықтан, қысылып-қымтырылудан арылу мен сөзді, образды сезіне білу мен кейіпкерге ене білуді үйренудің ең дұрыс жолы - бұл ойын қиялдау мен құрастыра білу. Мұның барлығын да театрландырылған үйірме бере алады. Аталмыш бағдарламада балалар театры тек қана көркемдік нәтижеге жету құралы, яғни спектакль қою ретінде ғана қарастырылмайды. Сонымен қатар, театр өнерімен шұғылдану оқушылардың ойлау қабілеті мен таным қызығушылығын белсендіруі, қиялы мен елесін оятуы, ана тіліне деген сүйіспеншілігі мен жанашырлығын оятуы өте маңызды.

Үйірме - оқушылардың іс- әрекетінің сабақтан гөрі басқа бір түрі. Оқушы дайын сабақты алумен шектелмейді, ол сондай-ақ, оны жасайды, өзі құрастырады. Үйірмеде балалар назары мәселені өздері қоюға, ойлану мен жетекші көрсетіп берген бағытта өздік жұмыстарын дамытуға, таным қабілеттерін дамытуға бағытталады. Олар тапсырманы орындауда жеке, ұжымдық жұмыстарды жасай отырып, қажетті құралдар мен әдіс-тәсілдерді өздері таңдайды.

Сенімділік, оқушылар мен жетекшінің біріккен қызметі, дидактикалық материалмен бірігіп жұмыс жасау, өнердің басқа түрлерімен байланыс, бәрі-оқушының жеке тұлғасының дамуына әсер етеді.

Түсінік хат

Үйірме - бұл мұғалімнің оқушылармен әріптестік қатынаста және нәтижеге қол жеткізуі үшін жұмыс жасауына арналған. Бұл технология қатысушыларды ізденімпаздыққа, таным мен өзін-өзі тануға бағытталған. Үйірменің өз жұмыс мақсаты мен міндеттері бар. Сезіну, елестету, көру, тапсырманы орындау, содан соң ізденімпаздықты ұйымдастыру - жетекшінің тілеген әрекеттері міне, осылар. Оқушының үйірмеге ұмтылысын күшейтетін нәрселер - өз идеяларын ұсыну, жарнамалау, өз жұмысының нәтижесін көру. Үйірме жұмысы үнемі өз жұмысын талдаумен, өз әсерімен бөлісумен аяқталып отырады. Үйірме жұмысы бірнеше бөлімдерден құралған бағдарламадан тұрады. «Сөйлеу мәдениеті мен техникасы» бөлімінде тыныс алу, сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс жасауына бағытталған жаттығулар мен ойындар жүргізіледі. Сондай-ақ, нақты мәнер мен ойлау, орфоэпиялық заңдылықтар түсіндіріледі. Бөлімге байланыс қабілетін дамытатын, қысқаша пьеса, поэма мен әңгімелер құрауға үйренетін, қарапайым іс-әрекеттерді тандай білетін сөздік ойындар енгізілген.

Келесі «Сымбат пен мүсін икемділігі» бөлімінде баланың қозғалыс қабілеттерін, дене әрекетінің әдемі қимыл қозғалысын, оқу күшін жеңілдетуге бағытталған дамыту ойындары мен жаттығу жұмыстары жүргізіледі.

«Театральдық ойын» бөлімінде оқушының тек қана кәсіби шеберлігін дамыту қарастырылмайды, сондай-ақ, ойын әрекетіндегі эстетикалық сезімін дамыту, құрдастары мен үлкендер түрлі жағдаяттар арасында өзін дұрыс ұстай білу тәртібі үйретіледі. .

«Әдеп пен мәдениет» бөлімінде оқушылардың өмірдің мәні мен құндылықтарын түсіну, жалпы адамзаттық бағалы қасиеттерді ұғыну, сөйлесу мәдениеті мен өзін ұстай білу әдебін, эстетикалық мәдениетті (талғамы бар оқырман, көрермен бола білуге) білу үйретіледі.

Күтілетін нәтижелер:

Оқу жылының аяғына қарай оқушы:

Біледі:

Театр деген не?

Театр басқа өнер түрлерінен несімен ерекшеленеді

Театр неден пайдаланды?

Театрдың қандай түрлері бар? (Қуыршақ, драмалық, опера, балет, музыкалық комедиялар, халықтық)

Театр қойылымдарын (спектакльдерді) кімдер жасайды?

Түсінігі болады:

Сахнаның негізгі техникалық құралдары жөнінде

Сахнаның безендірілуі жөнінде

Сахна мен көрермен залында өзін – өзі ұстау ережелі туралы

Үйренеді:

Өзінің өмірдегі құбылыстарға қатынасын сахнада көрсетуді

Бейнелі ойлауды

Назарын аудару білуді

Өзін сахна кеңістігінде сезінуді

Таланттарын үстемелейді:

Кейіпкермен (сыныптастармен) сөйлесу

Қарапайым актер шеберлігі

Қоршаған әлемді бейнелі қабылдау

Сыртқы зиян келтірушілерге дәл, бейнелі әсер ету

Ұжыммен жұмыс

Сондай-ақ, артық ұялшақтықтан, қоғамнан қорқудан, «сыртқы көзқарастан» қысылудан арылады, тіл табысқыштық, ашықтық, қоршаған ортаға қамқорлық, ұжым алдындағы жауапкершілік қасиеттерін алады.

Бекітемін
Мектеп директоры:
Муханбетжанова Г.Р

Келісемін:
Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары
Билялова Ж.Т

Ж.Т. Билялова

Тақырыптық жоспар

№	Тақырыбы	саны		
		Барлығы	Теория	Практика
1	Кіріспе. Үйірменің жұмыс жоспарымен таныстыру. Үйірмеге қатысушылардың тізімін жасау.	4	1	3
2	Театр туралы жалпы мағлұмат беру. Назараударуды дамыту ойындары.	4	1	3
3	Психофизикалық тренинг, этюдке дайындық. Сымбат пен жүріс әсемдігін меңгеру. Түрлі әңгімелерден рольдік ойындарға этюдтер жасау.	4	1	3
4	Сахналық «Көрерменге сөйлеу» этюдін үйрену. («Танысу», «Тілектілеу», «Айна»).	4	1	3
5	Арқалық қаласы жасөспірімдер театрына саяхат. Тетар әртістерімен кездесу.	4	1	3
6	Қойылымның сценариімен танысып үйрену.	4	1	3
7	Рольдегілердің мінез-құлық, түр, түс ерекшелігіне (сыртқы бейнесі мен дауыс мәнерін және т.б. ескере отырып) қарай соған сай келетін оқушыларды рольдерге бөлу.	4	1	3
8	Қажетті жағдайларды баяндау, әр кейіпкердің сахнадағы өзін-өзі ұстау ерекшеліктеріне тоқталу. Кейіпкерлер костюмі, сахнаның безендірілуі, сахналық қосымша әрлегіш құралдар (музыкалық фон, дыбыстық құралдар т.б) түсіндіру. Костюмдер мен безендірулерді дайындауға көмек көрсету.	4	1	3
9	Көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналық	4	1	3

	безендірумен жұмыс жасау)			
10	Қойылымның мазмұнын ашуға сай келетін музыка таңдау. Дайындық жұмысы. Костюмдермен, безендірумен, музыкалық қосымшамен бірге күрделі дайындық жұмысын жүргізу.	4	1	3
11	Қойылымды оқушылар, ата-аналар мен мұғалімдер алдында қою.	4	1	3
12	Үйірмені сырттан бақылаушылармен және қатысушылармен бірге талдау жұмысы (келесіде қайталанбауға тиісті жіберілген кемшіліктері). Іс- әрекетті талдау (Қойылыммен жұмыс жасау қызықты болды ма, оның қажеттілігі болды ма, ұжыммен бірге әрі қарай не жасайтындығына - келесі іске ұжымдық жоспар құру)	4	1	3
13	Әдептің жалпы адам мәдениетімен байланысы. Адамның бір-біріне сыйластығы, жер табиғатына, Отанға, балалық шаққа, кәрілікке, ата-анаға, нанға, білімге, өз-өзіне және барлық білмейтін нәрсеге сыйластық қарым-қатынас.	4	1	3
14	«Театрдың ғажайып әлемі» театр өнерінің республикалық фестиваль-байқауына видео ролик дайындау.	4	1	3
15	Қимыл-қозғалыстың икемділігіне дайындық. Сахналық этюд «Театр ілгіштен басталады, ал, әдеп «сиқырлы» сөздерден басталады»	4	1	3
16	Тыныс алуды дамыту мен сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс істеуіне бағытталған ойындар мен жаттығулар	4	1	3
17	Тілдік сөйлеу қызметін дамытуға арналған ойындар «Басын іздейміз», «Құрастырушы», «Екінші жартысын табайық», «Алғашқы әріп бойымен»,	4	1	3

	«Бірнешеуден біреуін»			
18	Мәтіндегі ойға сөздік іс-әрекет. Сөйлеу мен дене әрекеті (дене мен сөйлеу жұмыстарын елестету, жасау, ой қимыл икемділігі арқылы ашылады)	4	1	3
19	Байқау қабілетін дамыту. (Өз бақылауы негізінде этюд көрсету. Адам мінезін, оның қоршаған ортаға қарым-қатынасын түсіну мен түсіндіру).	4	1	3
20	Артикуляция мүшелерімен, дикциямен (мәнер) және орфоэпиялық ережелермен танысу жұмыстары (Мақал-мәтелдер мен жаңылтпаштар арқылы жаттығу)	4	1	3
21	Кейіпкермен жұмыс. Бет әлпет мимикасымен жұмыс жасау, талдау. Шашұлгісі мен париктер.	4	1	3
22	Оқушыларды бет-әлпет, мінез-құлық, дауыс мәнері ерекшеліктеріне қарай рольдерге бөлу. (сырт бейнесі, және т.б. сай келуі ескеріледі. Жекелеген көріністермен дайындық.	4	1	3
23	Қойылымның сценарийімен танысу. Тәуелсіздік күніне орай сахналық қойылым дайындау	4	1	3
24	Көрермен алдында сахналау.Сахналық киімдерді, музыканы дайындау. Сахналанған қойылымды талдау.	4	1	3
25	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі (Сахналық этюдтер кою)	4	1	3
26	Сахналық этюдтер («Қоғамдық орындарда» «Үйде, отбасында»).Диалог – жануарларға дыбыстық еліктеу мен олардың дыбысын салу. (Әтеш –тауық, шошқа – сиыр, арыстан – қой, ит-мысық, екі маймыл, үлкен ит- кіші ит)	4	1	3
27	Этюд актер тәрбиелеудегі негігі құрал ретінде. Этюд - «өмірді еске түсіру	4	1	3

	құралы» (К.С. Станиславский). Шулы әрекетті бейнелеу. Қарама - қарсылыққа арналған, затсыз этюдтер (2 адам, сахна екіге бөлінген) «Сынған фотоаппарат», «Дыбыстық ойындар», «Көрінбейтін кейіпкермен телефонмен сөйлесу» этюдтері. (1 адам)			
28	Күрделі дайындық Тыныс алуды дамытуға, сөйлеу аппаратының еркіндігіне, дұрыс артикуляцияға бағытталған жаттығулар жұмысы.	4	1	3
29	Нақты мәнерді, сөйлеу мен орфоэпияны дамытуға арналған ойындар. Қалалық «Армандастар» фестиваль конкурсына дайындық.	4	1	3
30	Қимыл икемділігіне жаттығулар. Сымбат пен жүрісті меңгеру. Бейнелі байланысқан сөйлеуді дамытатын ойындар.	4	1	3
31	Бейнелі байланысқан сөйлеуді дамытатын ойындар. Дем алу қойылымдары бойынша жаттығулар Дауыс ырғағы бойынша жаттығулар	4	1	3
32	Рольдерін ойнау, дайындық. Диалог кезіндегі мимикамен, ой екпінімен жұмыс жасау.	4	1	3
33	Қойылымның сценарийімен танысу, рөлдерге бөлу. Оқушылардың талап, тілектеріне қарай рольдерді бөлу. Әр рольді ойнаушының сыртқы түр-әлпетін, дауыс мәнері мен т.б. ерекшеліктерін есепке алу. Рольдерге	4	1	3
34	Шығармашылық есеп	4	1	3
	Барлығы	136		